

УДК 94(420)11/13

Охріменко О. – асп.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ПРИВАТНЕ ЖИТТЯ В АНГЛІЙСЬКИХ МІНІАТЮРАХ XI-XIII СТ.

Науковий керівник: к.і.н., доцент Рудь М.О.

Okhrimenko O.

National Taras Shevchenko University of Kyiv

PRIVATE LIFE IN ENGLISH MINIATURES OF XI-XIII CENT.

Supervisor: PhD, docent Rud M.O.

Ключові слова: приватне життя, повсякдення, Англія, високе середньовіччя, мініатюри
Keywords: private life, daily-life, England, High Middle Ages, miniatures

Виділення приватної сфери життя на протипагу публічної становить важливу наукову проблему. З нею пов'язана проблема встановлення індивідуальності та інтимності.

Ми помітили важливу рису мініатюр, досліджуючи англійські рукописи XI-XIII ст. Вважаємо, що іконографічним елементом, який зображає сцени приватного життя, є обрамлення шматками тканинами мініатюри або її частини. Таку інтерпретацію занавіски знаходимо у писемних джерелах – «Правил для відлюдників» та «Словнику» Олександра Неккама.

Сюжет «покрови», захисту, втаємничення, на нашу думку, візуально бере початок із англосаксонської культури. Наприклад, зображення «Божої покрови» наскрізно присутнє у «Харлейському Псалтирі», створеного у першій половині XI ст.

Такого роду сюжетами в англійських мініатюрах XI-XIII ст. є наступні: (1) відносини чоловіка і жінки – обоє знаходяться у ліжку, або сцена шлюбу, або сцена із породіллем; (2) лікар, хвороби, сон – також пов'язані із ліжком, або сюжет про сон трьох королів, які йдуть до новонародженого Христа; (3) сцени із померлими; (4) писар, процес писання; (5) купання; (6) таємниця.

Детальний аналіз показує, що не завжди однаковий сюжет у різних рукописах зображений із використанням названого іконографічного елементу. Очевидно, що занавіска в окремих сценах має місце тоді, коли рукопис виконано за англосаксонською традицією. У континентальних рукописах такий іконографічний елемент в XI-XIII ст. майже відсутній.

Разом з тим, іконографічна особливість англійських мініатюр високого середньовіччя – виокремлення приватності за допомогою шматка тканини, що надвисає над сценою, – підтверджена і при дослідженні вітражів та різьблених предметів.

Таким чином, у англійському суспільстві XI-XIII ст. немає чіткого поділу на сферу приватності та публічності. Більшість мініатюр водночас включають іконографічні ознаки одного (занавіска) та іншого (стіна міста чи церква). Тобто приватні сфери життя все ж регламентуються також публічно. Іконографічні ознаки приватності в англійській мініатюрі високого середньовіччя мають англосаксонські корені, і вкрай рідко зустрічаються в континентальних рукописах.